

спортивні результати через фінансове стимулювання одного з учасників матчу третіми особами мають сталі корупційні схеми. Найбільшу загрозу несе «футбольна корупція», що набула значних масштабів, зокрема гра на тоталізаторі дозволила відкрити масштабні грошові потоки за рахунок використання порушення правила чесної гри (FAIR PLAY).

В умовах нарастаючого впливу корупції в спортивній інфраструктурі важливим кроком є ратифікація проекту закону «Про приєднання України до Розширеної часткової угоди про спорт (EPAS)», що повинно стати євроінтеграційним кроком України в напрямку удосконалення розслідування фактів корупційних та правопорушень, пов'язаних з корупцією, зокрема встановлення правопорушення, передбаченого ст. 172-9-1 КУпАП.

Список використаних джерел

- 1 Алексеев С. В. Правовые основы профессиональной деятельности в спорте: учебник. М.: Советский спорт, 2013. С. 378-384.
- 2 [Dr Argyro Elisavet Manoli «Mapping of corruption in sport in the EU»](https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/71c67c33-1dff-11e9-8d04-01aa75ed71a1/language-en) URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/71c67c33-1dff-11e9-8d04-01aa75ed71a1/language-en>.
- 3 «Футбольна корупція» формувалася в Україні десятиліттями - Холодницький. Офіційний сайт Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-sports/2465636-futbolna-koruptia-formuvalas-a-v-ukraini-desatilitami-holodnickij.html>.
4. Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань: Закону України від 03.11.2015 № 743-Vіі. Відомості Верховної Ради. 2015, № 5і. ст. 472.
5. Як покарати спортивного шахрая. Маніпулювання результатами змагань: правовий аспект, стандарт та тягар доказування. URL : <http://yur-gazeta.com/publications/pratiice/inshe/yak-pokarati-sportivnogo-shahraya.html>.

Томма Роман Павлович, доцент кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАХИСТ ОСІБ (ВИКРИВАЧІВ),
ЯКІ НАДАЮТЬ ДОПОМОГУ В ЗАПОБІГАННІ
ТА ПРОТИДІІ КОРУПЦІЇ (НА ПІДСТАВІ АНАЛІЗУ
АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ)**

При виявленні та припиненні конкретного корупційного правопорушення державні та особисті інтереси часто не збігаються. Обов'язок держави полягає у застосуванні встановлених і регламентованих законом засобів з метою встановлення винуватого у вчиненні правопорушення та притягнення його до відповідальності.

Викривач - особа, яка за наявності обґрунтованого переконання, що інформація є достовірною, повідомляє про порушення вимог антикорупційного законодавства іншою особою (ст.53 Закону України про запобігання корупції) [3].

При аналізі нормативно-нормативно-правових актів, які передбачають правовий статус та заходи щодо забезпечення безпеки викривачів нами було проаналізовано ряд нормативно-правових актів:

1. Закон України «Про запобігання корупції» ст.53. Особи, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції, перебувають під захистом держави. За наявності загрози життю, житлу, здоров'ю та майну осіб, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції, або їх близьких осіб, у зв'язку із здійсненням повідомлення про порушення вимог цього Закону, правоохоронними органами до них можуть бути застосовані правові, організаційно-технічні та інші спрямовані на захист від протиправних посягань заходи, передбачені Законом України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» [3].

Особа (викривач) або член її сім'ї не може бути звільнена чи примушена до звільнення, притягнута до дисциплінарної відповідальності чи піддана (з боку керівника або роботодавця іншим негативним заходам впливу (переведення, атестація, зміна умов праці, відмова в призначенні на вищу посаду, скорочення заробітної плати тощо) або загрозі таких заходів впливу у зв'язку з повідомленням нею про порушення вимог цього Закону іншою особою.

Інформація про викривача може бути розголошена лише за його згодою, крім випадків, встановлених законом.

2. Закон України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» ст. 2. передбачає право на забезпечення безпеки у кримінальному провадженні, за наявності відповідних підстав, окрім інших учасників кримінального судочинства: осіб, які заявили до правоохоронного органу про кримінальне правопорушення або в іншій формі брала участь чи сприяла виявленню, запобіганню, припиненню або розкриттю кримінальних правопорушень; підозрюваному, обвинуваченому (як недолік відмічаємо, що така категорія, як викривач в переліку відсутня - формально така особа може виступати у кримінальному провадженні свідком обвинувачення, а категорія свідок в переліку відсутня; що стосується категорії осіб, які заявили до правоохоронних органів про кримінальне правопорушення, то тут в переліку відсутня категорія «викриття», а така особа (викривач) співпрацює саме у викритті кримінального правопорушення, вчиненого іншою особою (ч.1 ст. 472 КПК України)) [4]; [2].

Аналіз зазначеного закону дозволив визначити ряд заходів, які застосовуються під час забезпечення безпеки осіб, які уклали угоду про визнання винуватості, умовою якої є обов'язок щодо співпраці у викритті кримінального правопорушення, вчиненого іншою особою, а саме:

- особиста охорона, охорона житла і майна (житло і майно цих осіб можуть бути обладнані засобами протипожежної та охоронної

можуть бути замінені номери їх квартирних телефонів і державні номерні знаки транспортних засобів, що їм належать (ст. 8 Закону);

- видача спеціальних засобів індивідуального захисту і сповіщення про небезпеку (ст. 9);

- використання технічних засобів контролю і прослуховування телефонних та інших переговорів (за письмовою заявою цих осіб або за їх письмовою згодою може проводитися прослуховування телефонних та інших переговорів, у ході прослуховування яких може застосовуватися звукозапис), візуальне спостереження (ст. 10);

- заміна документів та зміна зовнішності (ст. 11);

- зміна місця роботи або навчання (час вимушеного прогулу особи, взятої під захист, включається до трудового стажу, а за вказаний період виплачується компенсація, при більш низькому заробітку на новому місці роботи виплачується різниця у заробітній платі відповідно до чинного законодавства і в порядку, встановленому КМУ) (ст. 12);

- переселення в інше місце проживання (вирішення питань переселення в інше місце проживання особи, надання жилої площі, матеріальної допомоги в розмірі мінімальної заробітної плати та працевлаштування забезпечується органом, який прийняв рішення про застосування заходів безпеки, в порядку, визначеному КМУ) (ст. 13);

- поміщення неповнолітніх за письмовою згодою батьків або інших законних представників тимчасово до дошкільних виховних установ, а повнолітніх непрацездатних осіб - до установ органів соціального захисту населення (ст. 14);

- забезпечення конфіденційності відомостей про особу, що забезпечується шляхом (ст. 15);

- закритий судовий розгляд (за мотивованою ухвалою суду) а також проведення допиту учасника кримінального провадження з використанням відеоконференції при трансляції з іншого приміщення, в тому числі у спосіб, що унеможливило ідентифікацію особи, яка дає показання, то що [4].

3. Закон України Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо викривачів корупції стаття 53 Державний захист викривачів передбачає, що:

1. Викривачі, їх близькі особи перебувають під захистом держави.

2. За наявності загрози життю, житлу, здоров'ю та майну викривачів, їх близьких осіб у зв'язку із здійсненням повідомленням про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону правоохоронними органами до них можуть бути застосовані правові, організаційно - технічні та інші спрямовані на захист від протиправних посягань заходи, передбачені Законом України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві».

3. Для захисту прав та представництва своїх інтересів викривач може користуватися всіма видами правової допомоги, передбаченої

Законом України «Про безоплатну правову допомогу», або залучити адвоката самостійно [6].

Підсумовуючи, необхідно зазначити, що ряд заходів щодо забезпечення безпеки такої особи також передбачено у КПК України, але без прив'язки до категорії осіб, які нами розглядаються. Тобто викривачі як особи, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції можуть виступати у якості свідка по справі кримінального провадження, чи особи, яка співпрацює зі слідством (уклала угоду про визнання винуватості).

Список використаних джерел

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. // Відомості Верховної Ради України, 2013. № 9-10, № 11-12, № 13. Ст. 88.

3. Про запобігання корупції від 14 жовтня 2014 року // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 46, ст. 2047 від 14 жовтня 2014 року № 1700-УІІ.

4. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 11, ст. 51).

5. «Про затвердження методичних рекомендацій щодо організації роботи із повідомленнями про корупцію» Рішення НАЗК України № 286 від 06.07.2017 року.

6. Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо викривачів корупції від 17.10.2019 року.

Топчій Віталій Васильович,

прокурор обласної прокуратури в Київській області, кандидат юридичних наук

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЯК ЗАСІБ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

У кримінології під загальносоціальними заходами запобігання злочинам розуміють комплекс перспективних соціально-економічних і культурно-виховних заходів, спрямованих на подальший розвиток і вдосконалення суспільних відносин і усунення або нейтралізацію разом з тим причин та умов злочинності [1, с. 143]. Як у зв'язку з цим зауважив О. М. Джужа, даний рівень запобігання злочинам характерний тим, що його складові є невід'ємною частиною соціально-економічного розвитку, поліпшення морально-психічної і духовної сфер суспільства [2, с. 53-54]. При цьому, на переконання В. В. Голіни, основними цілями зазначеного запобіжного напрямку є подолання або обмеження криміногенно небезпечних протиріч у суспільстві,